

ГРОМАДСЬКІ ФОРМУВАННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ В РЕСПУБЛІЦІ БІЛОРУСЬ: РОЗВИТОК КОНСТИТУЦІЙНО- ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Дашкевич О.Л.,

к.і.н., доцент, декан факультету економіки та бізнесу

Інституту підприємницької діяльності,

докторант Білоруського державного університету, м.Мінськ, Республіка Білорусь,

e-mail: ipdladminsk@tut.by

Слід зазначити, що до 2020 року в розвитку туризму у Білорусі спостерігалось ряд позитивних тенденцій. З поширенням в світі пандемії Covid-19 туристична індустрія гостро відчула на собі її негативні наслідки. Не стала винятком і наша країна [1].

Це актуалізувало питання підвищення ефективності взаємодії державних органів та суб'єктів туристичної індустрії з подолання негативних наслідків несприятливої епідеміологічної обстановки та визначення відповідних механізмів, створила додаткові передумови для підвищення ролі громадських формувань, які покликані акумулювати і представляти інтереси національного бізнесу в сфері туризму у взаємодії з державою.

У Республіці Білорусь закріплена варіантність функціонування громадських формувань, у тому числі в сфері туризму, яка ґрунтується на змісті конституційного права на свободу об'єднань [2], в системі регулюючого впливу конституційних прав і свобод, принципів основ конституційного ладу, конкретизації в конституційному законодавстві, забезпечення їх відповідності міжнародним стандартам.

Вони можуть створюватися і здійснювати свою діяльність як союз (асоціація) комерційних організацій та/або індивідуальних підприємців чи громадського об'єднання. Як у першому, так і у другому випадку, такі об'єднання є неприбутковими організаціями. Відповідно їх діяльність регулюється, у тому числі, в залежності від того, до якого виду можна віднести те чи інше громадське формування в сфері туризму. Одночасно вони можуть виступати в якості об'єднань наймачів і об'єднань підприємців [4, 5].

Це підтверджується і практикою створення таких громадських формувань. Серед них республіканське громадське об'єднання «Білоруське суспільство екскурсоводів та гідів-перекладачів» і Білоруське громадське об'єднання екскурсоводів та гідів-перекладачів, спілки (асоціації) комерційних організацій та/або індивідуальних підприємців – Республіканський Союз Туристичних Організацій, Республіканський союз туристичної індустрії, Республіканська Асоціація Туристичних агентств.

Разом з тим базовий закон у сфері туризму [6], визначаючи учасників міжвідомчої експертно-координаційної ради з туризму при Раді Міністрів Республіки Білорусь (стаття 7), не передбачає можливості участі в його роботі представників інших громадських формувань, крім як громадських об'єднань. Однак практика формування ради не відповідає такому підходу законодавця,

тому що у даний час в його склад включені представники двох асоціацій (спілок), при відсутності представників від власне суспільних об'єднань [7, 8]. При цьому поняття громадського об'єднання використовується у широкому його розумінні [9], включаючи, як власне громадські об'єднання, відповідно до Закону «Про громадські об'єднання» [10], так і, у тому числі, професійні спілки.

Одночасно положенням про суспільно-консультативну раду з туризму при Міністерстві спорту та туризму Республіки Білорусь [11], передбачене обов'язкове включення представників асоціацій (спілок). У свою чергу у відношенні громадських об'єднань і професійних спільнот вказується тільки на можливість такого включення. При цьому, кожне громадське формування, як і інші суб'єкти, можуть, як правило, мати тільки одного представника, за винятком Міністерства спорту і туризму.

Підводячи підсумки, відзначимо, що конституційно-правове регулювання щодо створення та функціонування громадських формувань у сфері туризму, потребує подальшого вдосконалення, в контексті включення в законодавство додаткових гарантій і механізмів, що дозволяють забезпечити облік їх думки в рамках взаємодії з державними органами.

Список використаних джерел:

1. *Розвиток туризму, діяльність туристичних організацій, засобів розміщення Республіки Білорусь за 2020 рік: статистичний бюлетень. URL: https://www.belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/realny-sector-ekonomiki/turizm/statisticheskie-izdaniya/index_22252/ (дата звернення: 29.03.2021).*
2. *Конституція Республіки Білорусь від 15 березня 1994 р.: офіц. текст. Консультант Плюс: Білорусь. Технологія Проф. Мінськ: ТОВ «ЮрСпектр», Нац. центр правової інформ. Респ. Білорусь, 2021.*
3. *Про Державну програму "Білорусь гостинна" на 2021 - 2025 рр.: Постанова Ради Міністрів Республіки Білорусь від 29 січня 2021р. №58. Консультант Плюс: Білорусь. Технологія Проф. Мінськ: ТОВ «ЮрСпектр», Нац. центр правової інформ. Респ. Білорусь, 2021.*
4. *Дашкевіч А.Л. Аб'яднанні прадпримальнікаў як суб'єкт сацыяльнага партнёрства: асобныя аспекти развіцця канституцыйна-прававога регулявання. Конституційно-правові основи розвитку Республіки Білорусь як соціальної держави в сучасних умовах: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Мінськ, 3-4 жовт. 2019 р. Мінськ, 2019. С. 190-194.*
5. *Дашкевич А.Л. Використання поняття «об'єднання підприємців» в законодавстві Республіки Білорусь. Консультант Плюс: Білорусь. Технологія Проф. Мінськ, 2021.*
6. *Про туризм: Закон Республіки Білорусь від 25.11.1999р. №326-3 Консультант Плюс: Білорусь. Технологія Проф. Мінськ: ТОВ «ЮрСпектр», Нац. центр правової інформ. Респ. Білорусь, 2021.*
7. *Дашкевіч А.Л. Грамадскія аб'яднанні як суб'єкт канституцыйна-прававих адносін у Республіцы Білорусь. Право і демократія: зб. наук. пр. Мінськ: БДУ, 2010. Вып 21. С. 33 - 42.*
8. *Про Міжвідомчу експертно-координаційну раду по туризму при Раді Міністрів Республіки Білорусь: Постанова Ради Міністрів Республіки Білорусь 1 серпня 2000р. №1186. Консультант Плюс: Білорусь. Технологія Проф. Мінськ: ТОВ «ЮрСпектр», Нац. центр правової інформ. Респ. Білорусь, 2021.*
9. *Про затвердження складу Міжвідомчої експертно-координаційної ради з туризму при Раді Міністрів Республіки Білорусь: Постанова Ради Міністрів Республіки Білорусь, 19 липня 2007 р. №921. Консультант Плюс: Білорусь. Технологія Проф. Мінськ: ТОВ «ЮрСпектр», Нац. центр правової інформ. Респ. Білорусь, 2021.*

10. Про громадські об'єднання: Закон Республіки Білорусь, 4 жовтня 1994 р. №3254-ХІІ Консультант Плюс: Білорусь. Технологія Проф. Мінськ: ТОВ «ЮрСпектр», Нац. центр правової інформ. Респ. Білорусь. 2021.

11. Про суспільно-консультативну раду (разом з Положенням про суспільно-консультативну раду з туризму при Міністерстві спорту та туризму): наказ Міністерства спорту і туризму Республіки Білорусь, 25 травня 2018 р. №270. Консультант Плюс: Білорусь. Технологія проф. Мінськ: ТОВ «ЮрСпектр», Нац. центр правової інформ. Респ. Білорусь. 2021.